

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Er/835/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115206361
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vavreková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2018:6115206361.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica vo veci exekúcie oprávneného JUDr. Jana Závodská, so sídlom kancelárie Slovenskej jednoty 8, 040 01 Košice, správca konkurznej podstaty úpadcu Rapid life životná poisťovňa, a.s. v konkurze, Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904, proti povinnému H. F., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom R. XXXX/XX, XXX XX L. L., zast. Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, v konaní o vymoženie pohľadávky vo výške 61,74 Eur s príslušenstvom, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Ďuricom, so sídlom Borovianska 17, 960 01 Zvolen, pod sp. zn. EX 606/15, o návrh povinného na zastavenie exekúcie, takto

rozhodol:

- I. Súd exekúciu **z a s t a v u j e**.
- II. Súd návrh povinného na odklad exekúcie **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Oprávnený (pôvodne Rapid life životná poisťovňa, a.s.) sa návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 13. 03. 2015, doručeným súdnemu exekútorovi dňa 17. 03. 2015, domáhal od povinného vymoženia istiny vo výške 61,74 Eur s príslušenstvom, na základe exekučného titulu - Rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/3892/2012 zo dňa 19. 01. 2012.
2. Poverením č. 5601 142440 zo dňa 12. 06. 2015 súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Jozefa Ďuricu, ktorý ju vedie pod spisovou značkou EX 606/15.
3. Dňa 10. 07. 2015 bolo súdu doručené podanie povinného označené ako „Návrh povinného na odklad exekúcie a Návrh na zastavenie exekúcie“, v ktorom povinný prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu navrhol, aby súd exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku zastavil, zaviazal oprávneného nahradiť povinnému trovy právneho zastúpenia vo výške 48,02 Eur na bankový účet právneho zástupcu a zároveň žiadal, aby súd do vydania rozhodnutia o zastavení exekúcie povolil odklad exekúcie v zmysle § 56 ods. 2 Exekučného poriadku. Povinný má za to, že rozhodcovskú doložku si osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými všeobecnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve. Dojednanie rozhodcovskej doložky, podľa ktorej prípadné budúce spory prejedná rozhodcovský súd podľa výberu žalobcu, núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu a zbavuje ho možnosti riešiť prípadné spory pred štátnym súdom, zakladá nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a zároveň je v rozpore s dobrými mravmi, a preto pre rozpor so zákonom i dobrými mravmi je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatnou i neprijateľnou zmluvnou podmienkou, na ktorú musí súd v ktoromkoľvek štádiu konania prihliadať, pričom musí zabezpečiť, aby spotrebiteľ takouto neprijateľnou podmienkou nebol viazaný. Na základe uvedenej rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom sporu stratil právo brániť sa proti nárokom dodávateľa na príslušnom súde v mieste svojho bydliska. Podľa čl. 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak jej ďalšia existencia je možné bez nekalých

podmienok. Neprijateľnosť rozhodcovskej doložky a následné zastavenie exekučného konania bolo mnohokrát judikované vnútroštátnym súdom (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 143/2011 z 18. januára 2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 34/2013 z 24. októbra 2013), ako aj v rozsudkoch Súdneho dvora ES (C-40/08-Asturcom). Z uvedeného vyplýva, že exekúcia je vedená na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý nie je spôsobilý byť exekučným titulom, je v rozpore so zákonom a je potrebné zrušiť jeho účinky. Právny zástupca povinného ďalej poukazuje na to, že plnenie je vymáhané na základe Dohody o vyplnení zmenky, čo je taktiež neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskom práve. Pretože sú splnené podmienky na zastavenie exekúcie podľa § 45 ods. 1 písm. c) a ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, vzhľadom na vyššie uvedené povinný navrhol, aby súd vydal rozhodnutie o zastavení exekúcie, o povinnosti oprávneného nahradiť oprávnenému trovy právneho zastúpenia, resp. aby do rozhodnutia o zastavení exekúcie súd povolil odklad exekúcie.

4. Oprávnený vo vyjadrení k predmetnému podaniu povinného uviedol, že podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku možno vzniesť námietky proti exekúcii len u exekútora, a to z dôvodu uvedených v predmetnom ustanovení. Povinný vo svojom vyjadrení argumentuje jednoznačne námietkami voči samotnému exekučnému titulu, pričom okolnosti, ktorými argumentuje boli známe pred vydaním exekučného titulu a preto nemôžu byť dôvodom na podanie námietky podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku. Oprávnený preto navrhuje, aby súd uvedené námietky povinného označené ako „Návrh na zastavenie exekúcie“ zamietol pre ich zjavnú bezdôvodnosť. Ku ďalším právnym argumentom povinného oprávnený uvádza že povinný tvrdí a to veľmi všeobecne, bez uvedenia rozhodujúcich skutočností, že rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve je ako taká neprijateľnou podmienkou. Toto svoje tvrdenie nepodložil nijakým preukázaním, v čom rozhodcovská doložka spôsobila takú zmenu v právnom postavení spotrebiteľa, že by bolo možné konštatovať, že tu došlo v dôsledku jej uzavretia v rozpore s požiadavkou dobrej viery k takej úprave práv a povinností z nej vyplývajúcich, že by to znamenalo hrubý nepomer v neprospech spotrebiteľa. Povinný len všeobecne tvrdí, že doložka odňala spotrebiteľovi právo obrátiť sa vo svojej veci na všeobecný súd. V tzv. námietke proti exekúcii sa povinný konkrétne v tomto zmysle odvoláva na všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, konkrétne na ust. § 53 ods. 4 písm. r), v nadväznosti na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti oprávnený zdôraznil potrebu správnej interpretácie uvedenej správnej normy na zistený skutkový stav, v tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 33/2012 a nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 403/03.

5. Oprávnený ďalej poukázal na to, že v ustanovení § 53 ods. 4 ide o demonštratívne vymedzenie vyvráťiteľnej právnej domnienky, nie však o taxatívne vymedzenie neprijateľných podmienok. Uvedené je plne v súlade s výkladom ESD ku významu Zoznamu podmienok k Smernici 93/13/EHS, že ide o podmienky, ktoré môžu ale nemusia byť neprijateľné (rozhodnutie ESD C-478/99 Komisia vs. Švédsko). Ak by súd pri svojej interpretácii § 53 ods. 4 písm. r) kládol rovnítko medzi ustanovenie v rozhodcovskej doložke „všetky spory riešiť v rozhodcovskom konaní“ a dikciu uvedenej právnej normy „riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní“, tak je naprosto zrejmé, že pri použití výkladu *reductio ad absurdum* by stačilo v rozhodcovskej doložke uviesť, že napr. „spory o dlžné poistné riešiť v rozhodcovskom konaní“ a rovnítko by muselo byť odstránené. Je však nado všetku pochybnosť, že zákonodarca nemal úmysel dosiahnuť absurdný dôsledok, aby len časť sporov bola zahrnutá do rozhodcovskej doložky, inak by bola rozhodcovská doložka neplatná. Obdobne, ak by bolo uvedené ustanovenie koncipované napr. „všetky spory, mimo sporov vychádzajúcich z titulu nedodržania zákona o ochrane osobných údajov pri výkone poistnej zmluvy, budú zmluvné strany riešiť v rozhodcovskom konaní“ malo by za následok, že takéto ustanovenie v spotrebiteľskej zmluve by pri interpretácii § 53 ods. 4 písm. r) nemohlo byť vyhlásené za neprijateľnú podmienku. Pri samotnom interpretovaní a následnom aplikovaní § 53 ods. 4 písm. r) je podľa oprávneného potrebné riešiť, prečo zákonodarca použil vraz „výlučne“ a neuspokojil sa s formuláciou, „aby spory s dodávateľom riešil v rozhodcovskom konaní“. V tomto prípade by každá rozhodcovská doložka v spotrebiteľských zmluvách bola *ex lege* neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Avšak samotný ods. 4 písm. r) počíta s platnosťou dojednanej doložky a zameriava sa na možnú neprijateľnosť iba jednotlivých ustanovení v nej uvedených. Rozhodcovské konanie upravuje z. 244/2002 Z. z.. Na základe zásady individuálnej autonómie (slobody prejavu vôle) priznanej OZ, bolo by možné dojsť k dohode v rozhodcovskej doložke rôzne obmedzenia - napríklad vymedziť spotrebiteľovi obrátiť sa na všeobecný súd pod hrozbou zmluvnej pokuty - týmito obštrukciami by bol spotrebiteľ nútení podrobiť sa rozhodcovskému konaniu bez možnosti využitia opravných prostriedkov. Podľa oprávneného rozhodcovská doložka nevyhováňa na spotrebiteľovi povinnosť riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní, obsahuje len dohodu zmluvných strán, že spory zo zmluvy sa budú prednostne, resp. najprv riešiť v rozhodcovskom konaní, pričom v ničom nie sú upreté práva spotrebiteľa v prípade nespokojnosti

so spôsobom tohto rozhodcovského konania, resp. so skutkovým a právnymi závermi rozhodcovského súdu, pokračovať ďalej v riešení sporu na všeobecnom súde (tak ako to nakoniec je aj v tomto prípade). Vyššia uvedená argumentácia je jednoznačne podporená v rozhodnutí SD EÚ C-342/13 Szebestényi, kde sa uvádza, že národný súd je povinný pri posudzovaní podmienky podľa písmena q) Anexu Smernice 93/13/EHS dôsledne verifikovať, či je zámerom spornej klauzuly vylúčiť alebo sťažiť právo spotrebiteľa podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, pričom práve uvedené ustanovenie písm. q) Anexu Smernice bolo implementované do nášho OZ v podobe § 53 ods. 3 písm. r) (v platnom znení do 31.12.2014). Významné pre posúdenie tohto prípadu je aj to, že ESD v tomto výklade jasne uviedol, že nepokladal za právne významné pre označenie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľnú podmienku to, že je obsiahnutá vo formulárovej zmluve, nie je individuálne dojednaná, ani to či boli alebo neboli spotrebiteľovi pred podpisom zmluvy poskytnuté informácie o rozdieloch medzi konaním pred všeobecným súdom a konaním pred rozhodcovským súdom. Súdny dvor jasne vysvetlil, že rozhodcovská doložka je len vtedy neprijateľná, ak bolo jej úmyslom zbaviť spotrebiteľa, po právoplatnom jednostupňovom rozhodnutí rozhodcovského konania, práva podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok, napr. žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Oprávnený v tomto smere poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 394/2012-13, taktiež poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 162/2011.

6. Oprávnený ďalej argumentoval tým, že ak by sa súdu hypoteticky aj podarilo skutkovo a právne ustáliť, že to-ktoré ustanovenie v dojednanej rozhodcovskej doložke je naozaj neprijateľnou podmienkou v súlade s § 53 ods. 4 písm. r) resp. ak by súd určil postupom podľa § 53 ods. 10 (od 01. 06. 2014 § 53 ods. 1) iné ustanovenie v rozhodcovskej doložke za neprijateľné, má povinnosť preskúmať a zdôvodniť, či môže zvyšok zmluvy bez neprijateľnej podmienky ďalej pokračovať. Z tohto vyplýva, že aj prípadné ustanovenia označené za neprijateľné podmienky, zakladajú automaticky neplatnosť nielen zmluvy ale ani jej časti, konkrétne rozhodcovskej doložky v čl. XV ods. 1 resp. v Osobitných zmluvných dojednaniach iba ak ustanovenia neplatné z titulu ich neprijateľnosti spôsobia, že rozhodcovská doložka už nemá podstatnú náležitosť vyžadovanú podľa zákona 244/2002 Z. z. § 3 ods. 1 (viď uznesenie NS SR sp. zn. Obdo V 73/2003), tak môže byť vyhlásená celá za neplatnú. Uvedená povinnosť takto postupovať pre všeobecné súdy členských štátov vyplýva z čl. 6.1 Smernice 93/13/EHS, ktoré je kogentným ustanovením - má prednosť pred vnútroštátnymi pravidlami.

7. Oprávnený vo vyjadrení taktiež uviedol, že povinný na podporu svojich tvrdení spochybňujúcich individuálnosť dojednania rozhodcovskej doložky v poisťnej zmluve nenavrhol súdu vykonať žiaden dôkaz. Má za to, že rozhodcovská doložka bola vyjednaná individuálne, a to práve prostredníctvom graficky a právne od VPP oddelených Osobitných zmluvných dojednaní k poisťnej zmluve. Poukázal na podľa neho zásadný a doteraz judikatúrou neprekonaný jurisprudenčný názor Dr. Feketeho („Veľký komentár ku Občianskemu zákonníku“) týkajúci sa grafického a právneho významu podpisu na listine. Autor tvrdí na základe korelácie s rakúskym občianskym zákonníkom z r. 1854 ako i občianskym zákonníkom platným v ČSR, že: „právny význam má nie len to, že niekto sa pod listinu podpíše, ale aj to, kde je podpis umiestnený. Podpisom sa právny úkon završuje (podpisom sa listina o právnom úkone priestorovo uzatvára). Preto i podpis v zásade kryje len text listiny, ktorý sa nachádza nad podpisom. Všetko, čo nasleduje za podpisom alebo čo sa na listinu dodatočne dopíše a súčasne nepodpíše, nepredstavuje podľa názoru právnej vedy relevantný prejav vôle konajúceho“. (I. Fekete: Podpis na súkromných listinách. Justičná revue, 60.2008. č. 2. S 201-215). Osobitné zmluvné dojednania (ODZ) sú od Všeobecných poisťných podmienok (VPP), ktoré sú priestorovo i obsahovo uzavreté podpisom navrhovateľa, oddelené hrubým podpisom, typu Bold, sú opatrené podpismi navrhovateľa a sprostredkovateľa poistenia, majú teda konštitutívny charakter - zakladajú právny vzťah medzi poisťníkom a poisťovateľom v zmysle ustanovení uvedených v OZD. Súčasťou poisťnej zmluvy sa OZD stávajú až momentom ich podpísania. Nepodpísaním Osobitných zmluvných dojednaní by zmluvný vzťah ďalej pokračoval a nemalo by to žiaden vplyv na jeho ďalšie trvanie ani charakter. V tomto smere oprávnený poukázal na uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoE/198/2011 zo dňa 06. 07. 2011, sp. zn. 14CoE/174/2011 zo dňa 27. 06. 2011, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoE/48/2011 zo dňa 27. 10. 2011 a sp. zn. 10CoE/51/2011 zo dňa 27. 10. 2011. Povinný mal možnosť OZD nepodpísať bez toho, aby bol dotknutý ďalší právny vzťah medzi ním a žalovaným. Nie je dôležité, kto uvedenú podmienku navrhol, dôležitou je skutočnosť, že bola obom stranám daná možnosť sa rozhodnúť. Rozhodcovská doložka upravená v čl. XV v bode 1 bola dojednaná platne podľa ust. § 3 a § 4 ods. 2 zákona č. 244/2012 Z. z. a spĺňa všetky predpísané náležitosti v zmysle predmetného zákona.

8. K tvrdeniu povinného, že v čl. XV ods. 2 je porušená rovnosť účastníkov v rozhodcovskom konaní, oprávnený uviedol, že v zmysle judikatúry ústavného súdu, ale aj elementárnej logiky, nemožno

„právo na rovnosť účastníkov v konaní“ porušiť konaním účastníkov pred samotným konaním (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 135/05 zo dňa 2. júna 2005). Dojednaná rozhodcovská doložka okrem podriadenia sa rozhodcovskému konaniu v prípade vzniku sporu z poisťnej zmluvy iné povinnosti spotrebiteľovi neukladá, na strane dodávateľa je predmetnou rozhodcovskou doložkou uložená povinnosť dodávateľovi ustanoviť v doložke predpísaným spôsobom rozhodcovský súd. Žalobca si mylne vykladá túto jeho povinnosť ako právo. Zásadný rozdiel je v tom, že právo môže dodávateľ realizovať, ale povinnosť musí. Je zrejmé v tomto prípade, že prípadná účelová nečinnosť dodávateľa pri určení rozhodcu v prípade podania žaloby zo strany spotrebiteľa a na rozhodcovský súd dokonca súdne vynútiteľná (nahradením chýbajúce prejavu vôle). Za právo možno výber rozhodcu považovať iba v obskúrnom prípade, že by súd opomenul zásadu platnú v demokratickom právnom štáte, že pri výkone práv a povinností zo strany občanov sa prezumuje bona viri chovanie (pokiaľ sa nepreukáže opak). Povinný však neuvádza nikde, že by disponoval skutkovým zistením, na základe ktorého by bolo možné predpokladať, že žalovaný svojím zlomyseľným konaním chce, chcel alebo bude chcieť svoju povinnosť uvedenú v ods. 2 čl. XV VPP zneužiť na dosiahnutie jednostrannej výhody v prípadnom rozhodcovskom konaní.

9. Na základe vyššie uvedeného oprávnený navrhol, aby súd námietky povinného zamietol v plnom rozsahu ako nedôvodné.

10. V danej veci súd zistil, že uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 31K/28/2017 zo dňa 23. 01. 2018, publikovaným v Obchodnom vestníku 20/2018 dňa 29. 01. 2018, bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka Rapid life životná poisťovňa, a.s., čím došlo k prerušeniu tohto exekučného konania podľa § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dňa 07. 04. 2018 správca konkurznej podstaty úpadcu Rapid life životná poisťovňa, a.s. JUDr. Martin Morochovič, ustanovený do funkcie uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 31K/28/2017 zo dňa 05. 03. 2018, publikovaným v Obchodnom vestníku 49/2018 dňa 09. 03. 2018, navrhol pokračovať v tomto konaní v zmysle § 47 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podaním predmetného návrhu sa správca konkurznej podstaty stal účastníkom tohto konania namiesto úpadcu. Súd zároveň zistil, že uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 31K/28/2017 zo dňa 02. 05. 2018, publikovaným v Obchodnom vestníku 88/2018 dňa 09. 05. 2018, súd ustanovil nového správcu podstaty úpadcu JUDr. Janu Závodskú tak, ako je označená v záhlaví tohto uznesenia.

11. Podľa § 243h ods. 1 prvá veta zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len ako „Exekučný poriadok“), ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

12. Podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, exekúciu súd zastaví, ak sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným.

13. Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

14. Súd v exekučnom konaní je povinný v priebehu celého exekučného konania, v každom štádiu vedenia exekúcie, skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania a ak kedykoľvek v priebehu konania zistí, že podmienky núteného vymáhania pohľadávky nie sú splnené, rozhodne o zastavení exekúcie. Je tiež nepochybné, že jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nie je možné exekúciu vykonať (k tomu aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS 86/2010). Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 164/1996).

15. Exekučným titulom v danej veci je rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/3892/2012 zo dňa 19. 01. 2012. Z predmetného rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodcovský súd k záveru o svojej právomoci prejednať spor medzi účastníkmi dospel na základe písomného poverenia žalobcu (oprávneného) z 01. 01. 2009, resp. z časti XV. predložených poisťných podmienok.

16. Súd z dokladov predložených oprávneným súdu dňa 16. 04. 2015 zistil, že medzi oprávneným a povinným bola dňa 19. 02. 2009 uzavretá poisťná zmluva č. 44 350 900 62 vyhotovená sprostredkovateľom poistenia oprávneného na dojednanie poistenia. V tejto sa rozhodcovská doložka nenachádza. Povinný v návrhu zmluvy vyhlásil, že bol oboznámený so Všeobecnými poisťnými podmienkami pre životné poistenie Rapid life životnej poisťovne, a.s., ktoré sú súčasťou ním podpísanej poisťnej zmluvy. Oprávnený v odpovedi na výzvu súdu tvrdil, že uvedená rozhodcovská doložka je súčasťou tzv. Osobitných zmluvných dojednaní, oddelených graficky aj technicky a vyžadujúcich

druhý a samostatný podpis poistníka (prvý podpis vyžadovali osobitne Všeobecné poisťné podmienky). Nesúhlas s osobitnými zmluvnými dojednaniami mohol poistník (povinný) vyjadriť ich preškrtnutím. Ods. 4 Osobitných zmluvných dojednaní umožňoval poistníkovi osobitným úkonom v lehote 30 dní od ich podpísania, rozhodcovskú doložku dodatočne odmietnuť. XV. časť ods. 9 VPP oprávňoval poistníka aj po podpise Všeobecných obchodných podmienok k individuálnemu odmietnutiu časti XV časti VPP bez toho, aby bol tým dotknutý zvyšok poisťného vzťahu.

17. Súd zo všeobecných poisťných podmienok pre poistenie zjednávané Rapid life životnou poisťovňou, a.s. zistil, že bod XV. je venovaný rozhodcovskému konaniu. Podľa bodu 1. XV. časti sa poisťovňa a poistník „dohodli“, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Podľa XV. časti, bodu 3. rozhodcovskému konaniu podliehajú všetky spory medzi poisťovňou a poistníkom a rozhodnutie rozhodcovského súdu v spore je rozhodnutím konečným a nemožno ho preskúmať iným rozhodcom iným rozhodcom alebo rozhodcovským súdom. Tieto všeobecné poisťné podmienky ako súčasť poisťnej zmluvy podpísal povinný dňa 19. 02. 2009. Za podpisom povinného na všeobecných poisťných podmienkach nasleduje text označený ako Osobitné zmluvné dojednania č. 02/2008 k poisťnej zmluve č. 44 350 900 62, kde v bode 3 poistník (poistený) a poisťovňa „vyjadrili obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápú zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.“ Za tým nasleduje opätovne podpis povinného a sprostredkovateľa poistenia.

18. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy /ďalej len „Občiansky zákonník“/, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

19. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

20. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

24. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojedanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

26. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

27. Podľa § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

28. Poisťná zmluva uzatvorená medzi pôvodným oprávneným a povinným je spotrebiteľskou zmluvou. Zmluva, ktorá bola podkladom pre vydanie exekučného titulu, napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy predvídané v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ide o osobitný druh zmluvy, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela. Zmluvnými stranami sú dodávateľ, spoločnosť Rapid life životná poisťovňa, a.s., ktorej predmet činnosti je aj poisťovacia činnosť, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu

svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Súd považuje za preukázané, že povinný má v danom vzťahu vzniknutého z uzavretej poisťnej zmluvy postavenie spotrebiteľa, čo oprávnený vo svojom vyjadrení ani nenamietal. Súd preto skúmal, či bola rozhodcovská zmluva, resp. doložka nadväzujúca na spotrebiteľskú zmluvu individuálne dojednaná a či nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

29. Súd z obsahu dôkazov pripojených oprávneným k návrhu na vykonanie exekúcie zistil, že návrh spotrebiteľskej poisťnej zmluvy, ako aj všeobecné poisťné podmienky obsahujúce rozhodcovskú doložku, sú pripravené na predtlačenom tlačive, do ktorého sa len vpisujú požadované údaje a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu ako celku. Súčasťou spotrebiteľskej zmluvy sú aj poisťné podmienky, ktoré obsahujú veľké množstvo textu, v dôsledku ktorej skutočnosti spotrebiteľ nemá v čase uzatvárania zmluvy reálnu možnosť sa oboznámiť so všetkými podmienkami zmluvy a pripojenými dokumentmi, a najmä žiadnym spôsobom zmeniť obsah predtlačenej zmluvných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka v danom prípade bola uzavretá v typizovanej formulárovej podobe, ktorú oprávnený používa s vopred neurčitým počtom spotrebiteľov v zmluvných vzťahoch. Nakoľko bola rozhodcovská zmluva navrhnutá vopred, ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu, ktorej podstatu povinný ako spotrebiteľ nemohol reálne ovplyvniť. Povinný ako spotrebiteľ sa v čase uzavretia zmluvy v porovnaní s oprávneným ako dodávateľom nachádzal v znevýhodnenom postavení, a to pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti, ktorá situácia ho viedla k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené oprávneným ako dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah, respektíve poznať ich zmysel. V predmetnom prípade povinný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej rozhodcovskej doložky ovplyvniť. Obsah rozhodcovskej zmluvy bol dodávateľom vopred pripravený. To, že nejde o dvojstranne vyjednanú podmienku vyplýva aj zo samotnej konštrukcie rozhodcovskej zmluvy. Z predložených listín zo strany oprávneného, ani jeho vyjadrenia, nevyplýva, že by si uzavretie rozhodcovskej zmluvy povinný (či už v takomto alebo inom znení) vymienil a vzhľadom na charakter spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy nemožno ani dospieť k záveru, že by povinný mal možnosť do jej obsahu tejto zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasahovať (napríklad možnosť ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, vybrať miesto rozhodcovského konania, určiť spôsob rozhodcovského konania, teda či prebehne ústne pojednávanie alebo nie a podobne). Rozhodcovský subjekt v zmysle článku XV., bodu 2. vyberá oprávnený bez toho, aby povinný akýmkoľvek spôsobom mohol určiť iný alebo ponechať právomoc na rozhodnutie vo veci výlučne na všeobecný súd. Takýto spôsob uzatvárania rozhodcovskej zmluvy nebol prejavom slobodnej vôle spotrebiteľa dohodnúť sa na spotrebiteľskom riešení prípadných sporov, ale jeho prvotným záujmom bolo uzatvorenie poisťnej zmluvy. Rozhodcovská zmluva, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán, pričom slobodná vôľa si vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne.

30. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku teda je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad. Rozhodcovská zmluva má charakter vopred predtlačenej formulára vyhotoveného pred uzatvorením poisťnej zmluvy, pričom zo žiadneho dôkazu nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodcovský súd, ani skutočnosť, že povinný ako spotrebiteľ bol informovaný o možnosti voľby medzi riešením sporov „štátnym“ alebo rozhodcovským súdom a dôsledkoch tejto voľby v podobe vzdania sa prejednávania veci pred štátnym súdom, vzdania sa odvolacieho konania (v zmysle bodu 5., článku XV. je rozhodnutie rozhodcovského súdu v spore konečným) a pod. Oprávnenému ako dodávateľovi nič nebránilo predložiť povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinnému sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať takýto návrh, a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Uvedené vyplýva z požiadavky na zvýšenú ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany zakotvenej v ustanoveniach spotrebiteľského práva, účelom ktorých je vyrovnanie vzniknutej faktickej nerovnováhy zmluvných strán v spotrebiteľskom vzťahu. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch

zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená /z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 217/2012 zo dňa 21. 03. 2013/. O individuálne dojednanú zmluvu ide len vtedy, ak je dostatočne zrejmé, že informovanému spotrebiteľovi bola zo strany dodávateľa poskytnutá možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh tak, aby bola zmluva výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán /porovnaj napr. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16. 01. 2013/. Povinný nemal nijakú možnosť vpisovať do zmluvných dojednaní vrátane rozhodcovskej doložky svoje prípadné pripomienky a akokoľvek meniť obsah rozhodcovskej doložky. Súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok je pritom nutná aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci vybratý dodávateľom). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia /z uznesenia Krajského súdu v Prešove spis. zn. 6CoE 40/2013 zo dňa 09. 04. 2013/. Súd sa na základe uvedeného nestotožnil s argumentom oprávneného, že nie je dôležité, kto zmluvnú podmienku navrhol, ale skutočnosť, že obom stranám bola daná možnosť sa rozhodnúť.

31. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že rozhodcovská zmluva, resp. doložka bola medzi účastníkmi dojednaná individuálne, spočíva na strane dodávateľa (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka), pričom oprávnený súdu ani vo vyjadrení nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie opaku. Súd preto nepovažoval za dôvodnú námietku oprávneného vo vyjadrení k návrhu povinného na zastavenie exekúcie, že povinný nepredložil žiaden dôkaz vo vzťahu k namietanej individuálnosti dojednania rozhodcovskej doložky. Keďže oprávnený ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania, v tomto smere dôkazné bremeno neuniesol. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná.

32. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že bola povinnému daná možnosť od tejto zmluvy odstúpiť. Oprávnený ako dodávateľ nadobudol voči povinnému ako spotrebiteľovi neprimeranú výhodu v tom, že v dopredu naformulovanej zmluve určil, že sám rozhodne o tom, kto s konečnou platnosťou vzájomný spor rozhodne a vylúčil tak ochranu práv spotrebiteľa všeobecným súdom v prípade podania žaloby zo strany dodávateľa, a to bez toho, aby si to spotrebiteľ osobitne vyjednal. Vyjadrenie nesúhlasu s rozhodcovskou zmluvou formou odstúpenia od zmluvy nezodpovedá zákonnej úprave o individuálne dohodnutej zmluvnej podmienke. Súd dopĺňa, že od zmluvy je možné odstúpiť iba v prípade, že je platná. Od absolútne neplatnej zmluvy sa odstúpiť nedá. Ak je zmluva od začiatku neplatná ex tunc, nie sú splnené zákonné podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. Za individuálne dohodnutú zmluvnú podmienku sa nepovažuje podmienka, ktorá bola vopred dodávateľom naformulovaná v rámci typovej zmluvy a je obvyklé, že spotrebiteľ jej obsah nemení. Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve sa nestáva individuálne dohodnutou podmienkou len tým, že od nej spotrebiteľ neodstúpi. Inak by to bolo popretie celej filozofie ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Súd poukazuje taktiež na tú skutočnosť, že kto mlčí tam, kde nie je povinný sa vyjadriť, nie je možné jeho mlčanie považovať za súhlas ani za nesúhlas /z uznesenia Krajského súdu v Prešove spis. zn. 6CoE 256/2012 zo dňa 29. 11. 2012/.

33. Po vyhodnotení, že zmluvná podmienka nebola dohodnutá individuálne, je potrebné skúmať rozhodcovskú doložku ako zmluvnú podmienku z hľadiska, či nevyvoláva nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana zaručená spotrebiteľom, odôvodňujú to, že súd má posudzovať aj ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Základnou zásadou spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, t. j. ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Značnú nerovnováhu je možné vysvetľovať ako právne postavenie spotrebiteľa, ktoré mu nedovoľuje, alebo značne obmedzuje uplatňovanie nárokov, prostredníctvom ktorých sa domáha riadneho plnenia zo zmluvy, nápravy už prijatého plnenia alebo ktoré sa týkali možnosti odstúpenia od zmluvy. Vzhľadom na obsah § 53 Občianskeho zákonníka je potrebné prijať záver, že neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú absolútne neplatné, a teda nie je potrebné, aby sa ich neplatnosti spotrebiteľ dovoľával (aj keď v danej veci tomu tak bolo). Medzi absolútne neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve zaradil Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy v § 53

ods. 4 písm. r) aj ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka, ktorá mala v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Túto skutočnosť je potrebné považovať za neprijateľnú podmienku, a to v neprospech spotrebiteľa, pričom rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Ak je rozhodcovská doložka súčasťou formulárových zmluvných podmienok, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jej nekalosť. Na rozdiel od iných zmluvných podmienok, nekalá povaha rozhodcovskej doložky dopadá na celé exekučné konanie vyvolané oprávneným. V záujme naplnenia cieľa Európskej únie vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských vzťahoch, vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, nevidí súd iné východisko ako záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu a vzdať sa ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd vidí v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, kto je rozhodcom, je v tomto prípade oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. Oprávnený ako veriteľ teda mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského subjektu na dodávateľovi. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, mal jednostranne určiť, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu, bude vec predložená. V rozhodovanej veci na základe dodávateľom vopred stanoveného obsahu rozhodcovskej zmluvy nielenže nerozhodoval všeobecný súd, ale rozhodoval rozhodcovský súd určený samotným dodávateľom. Značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spôsobuje už to, ak spotrebiteľovi jeho zmluvný partner nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu. Súd v danom prípade nemá pochybnosť o tom, že ustanovenie o rozhodcovskej doložke je v rozpore so znením § 53 ods. 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, čo má za následok absolútnu neplatnosť predmetného zmluvného dojednania.

34. Pokiaľ oprávnený vo vyjadrení k návrhu povinného na zastavenie exekúcie namietal, že rozhodcovská doložka sa netýka všetkých sporov, súd konštatuje, že nevidí rozdiel vo formulácii rozhodcovskej doložky vyžadujúcej riešenie všetkých sporov alebo len niektorých rozhodcovským súdom, a to z hľadiska vyššie uvedených argumentov, ako aj s poukazom na skutočnosť, že práve vzniknutý spor bol prejednaný v rozhodcovskom konaní. Navyše, z článku XV., bodu 3. všeobecných poisťovacích podmienok vyplýva, že rozhodcovskému konaniu podliehajú všetky spory, pričom v ďalšom sú vymenované niektoré konkrétne možné spory (viď formulácia najmä). Pokiaľ oprávnený namietal nepoužitie výrazu „výlučne“ v rozhodcovskej doložke, súd uvádza, že v danom prípade rozhodcovská doložka vylučovala možnosť spotrebiteľa obrátiť sa na všeobecný „štátny“ súd, a teda bez ohľadu na jej doslovné znenie mala za cieľ dosiahnuť povinnosť spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému súdu. Nebol teda dôvod nevyhodnotiť rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Na uvedenom závere o neplatnosti rozhodcovskej doložky nič nemení ani povinnému zákonom priznaná možnosť domáhať sa na súde zrušenia rozhodcovského rozsudku alebo podať návrh na zastavenie exekučného konania, ako to tvrdí oprávnený. Ak je zmluva od začiatku neplatná ex tunc, nie je daná právomoc rozhodcovského súdu prejednať spor a túto skutočnosť nemôžu ovplyvniť ani prípadné neskoršie úkony povinného. V konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku a exekučnom konaní súd už nerieši spor medzi oprávneným a povinným. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na právny názor, že oprávneniu súdu v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebráni ani skutočnosť, že spotrebiteľ ako účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, nevyužil možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa /viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 230/2011 zo dňa 18. 09. 2012 publikované pod 68/2013, sp. zn. 7 ECdo 16/2013 zo dňa 30. 09. 2013, sp. zn. 8 ECdo 3/2013 zo dňa 27. 11. 2013/.

35. Oprávnenie rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť spor medzi účastníkmi sa zakladá práve rozhodcovskou zmluvou (doložkou). Ak súd v exekučnom konaní skúma platnosť rozhodcovskej doložky,

zaobrá sa tým, či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený, rovnako ako by to skúmal v prípade iných exekučných titulov uvedených v § 41 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017. Predpokladom na zákonné vedenie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia po materiálnej aj formálnej stránke. Súčasťou predpokladov na vykonateľnosť exekučného titulu je, že exekučný titul bol vydaný orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným. Ak rozhodnutie vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať, nakoľko nejde o akt štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval (3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009). Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (z Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 6 Cdo 1/2012 zo dňa 21. 03. 2012).

36. Výkon rozhodnutia môže byť vedený len vtedy, keď je určený vykonateľným exekučným titulom. Existencia takéhoto titulu je materiálnym predpokladom každého výkonu. Ak neexistuje potrebný titul, je výkon neprípustný. Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, neprijateľne dojednanej rozhodcovskej doložke, súd po preskúmaní exekučného titulu na základe námietky povinného v návrhu na zastavenie exekúcie dospel k záveru, že ide o exekučný titul, ktorý vydal orgán na to nepríslušný, na podklade ktorého nie je možné exekúciu vykonať.

37. Predpokladom na vedenie exekúcie voči dlžníkovi je exekučný titul (§ 41 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017). Exekučným titulom je iba také rozhodnutie, ktoré je vykonateľné (materiálne a formálne). V tomto rozsahu pritom môže exekučný súd skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (t. j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. V tomto zmysle je koncipované aj ustanovenie § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 ako dôvod zastavenia exekúcie. Tento dôvod zahŕňa i prípad, kedy sa exekúcia nemala vôbec začať, keďže rozhodnutie nebolo vykonateľné a v čase rozhodovania o zastavení exekúcie stále vykonateľné nie je (z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15CoE/240/2011-33 zo dňa 11. 08. 2011) (viď aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoE/193/2012-52 zo dňa 22. 08. 2012). Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že je daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa citovaného ustanovenia, nie však podľa všeobecne koncipovaného ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 ako žiada povinný. Predmetné ustanovenie by odôvodňovalo zastavenie exekúcie v prípade existencie iného dôvodu, ako je uvedený v predchádzajúcich písmenách § 57 ods. 1. Pre úplnosť súd dodáva, že podanie povinného je návrhom na zastavenie exekúcie, nie námietkami proti exekúcii v zmysle § 50 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 ako uvádza oprávnený.

38. Pokiaľ oprávnený vo svojom vyjadrení k návrhu povinného na zastavenie exekúcie poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 394/2012-13 zo dňa 15. 08. 2012, súd konštatuje, že jeho závery nevyklúčujú zastavenie exekúcie v danej veci. Ústavný súd v danej veci odmietol sťažnosti sťažovateľov pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie, pretože sťažovatelia nevyčerpali všetky právne prostriedky ochrany nimi označených práv, porušenie ktorých namietajú, tak ako to umožňuje právny poriadok Slovenskej republiky. Navyše, z predmetného uznesenia vyplýva, že nešlo o spotrebiteľskú vec, preto tieto závery nie sú v danej veci použiteľné. Uvedené je potrebné taktiež uzavrieť vo vzťahu k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 162/2011-34 zo dňa 31. 05. 2011, na ktorého závery poukazoval oprávnený, z dôvodu odlišného skutkového stavu. Oprávnený v sťažnosti taktiež poukazoval na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoE/198/2011 zo dňa 06. júla 2011, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici 14CoE/174/2011 zo dňa 27. júna 2011, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoE/48/2011 zo dňa 27. 10. 2011 a uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoE/51/2011 zo dňa 27. 10. 2011. V tomto smere súd uvádza, že oprávnený nepochybne disponuje aj množstvom rozhodnutí či už prvostupňových súdov, odvolacích súdov, dokonca aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré potvrdzujú záver prijatý v tomto rozhodnutí. Keďže ohľadne tejto otázky nie je medzi súdmi prvého stupňa či odvolacími súdmi názorová zhoda, súd nepovažoval svoj názor vyššie uvedený za exces, ktorý by nerespektoval princíp právnej istoty. V tomto smere okrem už v texte citovaných uznesení súd poukazuje napr. na rozhodnutie, v ktorom Krajský súd v Banskej Bystrici dospel v obdobnej veci (účastníkom na strane oprávneného bola tiež spoločnosť Rapid life životná poisťovňa, a.s., taktiež išlo o rozhodcovskú doložku vo Všeobecných poisťných podmienkach a Osobitných zmluvných dojednaniach k poisťnej zmluve) k rovnakému právnomu názoru, ako je vyjadrený v odôvodnení tohto rozhodnutia, a to na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2CoE/448/2011 zo

dňa 31. októbra 2011. Krajský súd tu uviedol, že podstatnou skutočnosťou z hľadiska posúdenia absolútnej neplatnosti dojednania o rozhodcovskej doložke je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dohodnutá, čo vyplýva jednoznačne z jej zaradenia do zmluvných dojednaní vopred pripravenej zmluvy a spotrebiteľ tak celkom zjavne nemal reálnu možnosť ovplyvniť obsah predloženej formulárovej zmluvy, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Argumenty odvolateľa o tom, že rozhodcovská doložka bola individuálne dohodnutá, pretože povinná podpísala jednak Všeobecné poisťné podmienky a jednak Osobitné zmluvné dojednania k poisťnej zmluve, a preto došlo k individuálnej dohode o rozhodovaní sporov v rozhodcovskom konaní, nemá oporu v obsahu predmetnej poisťnej zmluvy. Podľa čl. XVII. bod 2 Všeobecných poisťných podmienok všetky články, ustanovenia a dojednania uvedené v týchto Všeobecných poisťných podmienkach sú neoddeliteľnou súčasťou poisťnej zmluvy uzavretej medzi poisťníkom a poisťovnícou a nadobúdajú voči konkrétnemu poisťníkovi (poistenému) v plnom rozsahu a bez výnimky účinnosť dňom ich podpísania. Z čl. XV. časť - Rozhodcovské konanie vyplýva, že „poisťovníca a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom.“ Podľa bodu 2 cit. čl. XV. „pokiaľ poisťovníca nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu tromi fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poisťník podpisom týchto Všeobecných poisťných podmienok.“ Podľa bodu 3 cit. čl. „rozhodcovskému konaniu podliehajú všetky spory medzi poisťovnícou a poisťníkom, poisteným, oprávnenou osobou alebo ich právnymi nástupcami, najmä: ...“. Z uvedeného vyplýva a je nepochybné, že rozhodcovská doložka bola zapracovaná už do Všeobecných poisťných podmienok a bola teda obsiahnutá v návrhu predmetnej zmluvy, ktorú spotrebiteľ mal možnosť len prijať, alebo odmietnuť ako celok. Na tom nič nemení ani obsah Ďalších zmluvných dojednaní k poisťnej zmluve, kde je v bode 2 opätovne dohodnuté riešenie sporov v rozhodcovskom konaní s odkazom na predmetný čl. XV. časti týchto Všeobecných poisťných podmienok. Oprávnený svoj návrh poisťnej zmluvy pokiaľ sa týka rozhodcovskej doložky nekoncepivoval alternatívne, t.j. neupravil ho takým spôsobom, pri ktorom by bol viazaný svojím návrhom tak v alternatíve s rozhodcovskou doložkou, ako aj v alternatíve bez nej. V takomto prípade by mohol preukazovať osobitné individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky, nakoľko spotrebiteľ by mal možnosť uzavrieť poisťnú zmluvu podľa svojho uváženia, a to či už s rozhodcovskou doložkou alebo bez nej. Pokiaľ spotrebiteľ takúto možnosť nemal a formulár mu dával možnosť zmluvu len prijať, alebo odmietnuť ako celok, nie je možné konštatovať, že ide o dojednanie individuálne dohodnuté. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 OZ). Odvolací súd navyše zastáva názor, že už samotná forma, v akej sú zmluvné dojednania napísané (drobný, ťažko čitateľný, resp. takmer nečitateľný husto popísaný text), už sama o sebe podstatne sťažuje reálne oboznámenie sa spotrebiteľa s obsahom dojednaní v takomto texte obsiahnutými. Rozhodcovská doložka, ktorá nie je individuálne dojednaná, je spotrebiteľovi vnútená. Takto vnútená podmienka, netýkajúca sa priamo predmetu zmluvy, ktorá zvyšuje nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, je neprijateľnou podmienkou aj v zmysle § 53 ods. 4 OZ, na základe ktorého exekučný súd túto rozhodcovskú doložku vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku zmluvy, a teda je absolútne neplatným právnym úkonom. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v tomto prípade je nepochybné, že rozhodcovská zmluva bola spotrebiteľovi vnútená tak, že bola zapracovaná do Všeobecných poisťných podmienok. Ak teda chcel spotrebiteľ od dodávateľa získať poistenie, kvôli ktorému zmluvu uzatváral, nemal inú možnosť, než túto podmienku prijať. Nemohol ovplyvniť postup pri výbere rozhodcov uvedený v predtlačí zmluvy a už táto skutočnosť zvyšuje nerovnováhu vo vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovské konanie je totiž založené práve na tom, že zmluvné strany sa spoločne dohodnú na výbere osôb (rozhodcovského súdu), ktorých objektívnosti a úsudku dôverujú.

39. Okrem uvedeného súd poukazuje na skutočnosť, že platnosť rozhodcovskej doložky obsiahnutej v článku XV. Všeobecných poisťných podmienok všeobecné súdy vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavný súd Slovenskej republiky posudzovali už viackrát. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21. marca 2012 k takto uzatvorenej rozhodcovskej doložke uviedol, že v preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobila nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Listiny predložené oprávnenou osobou takýto záver umožňovali. Z poisťnej zmluvy medzi oprávnenou a povinnou osobou vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú (ako predtlačeny formulár) všeobecné poisťné

podmienky pre životné poistenie a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v XV. časti týchto podmienok. Na tomto fakte nič nemaní ani skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany (ako pokračovanie predtlačeneho formulára poistných podmienok) aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku uvedenú v poistných podmienkach. Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prešlo aj testom ústavnosti; Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 382/2013-82 zo dňa 30. septembra 2014 vyslovil výrokom rozhodnutia, že základné práva obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a.s. podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 10CoE/171/2011 z 23. júna 2011 a sp. zn. 10CoE/418/2011 z 8. augusta 2011 a postupom a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/1/2012 z 21. marca 2012 a sp. zn. 5Cdo/112/2012 z 22. novembra 2015 porušené neboli. Rovnako testom ústavnosti prešiel napr. aj rozsudok krajského súdu a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej sp. zn. 8 Cdo/228/2014 zo dňa 23. septembra 2015 vo veci zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného v prospech spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a.s. z dôvodu, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, bola vyhodnotená ako neplatná, obsahujúca neprijateľné zmluvné podmienky - vid' uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 218/2016-9 zo dňa 12. apríla 2016. 40. So zreteľom na všetky uvedené skutočnosti a vychádzajúc z názoru, že rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, sp. zn. 2C/3892/2012 zo dňa 19.01.2012 nie je vykonateľným exekučným titulom z dôvodu, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní o rozhodcovskej doložke, okresný súd vyhovel návrhu povinného na zastavenie exekúcie a exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku 31. marca 2017 zastavil. 41. Podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, aj bez návrhu môže súd povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená (§ 57). 42. Keďže súd exekúciu zastavil, povolenie odkladu exekúcie považoval za nedôvodné. Preto súd o návrhu povinného na odklad exekúcie rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, že návrh povinného na odklad exekúcie zamietol. 43. Na záver súd uvádza, že o trovách konania povinného a trovách exekúcie súdneho exekútora rozhodne po právoplatnosti tohto uznesenia o zastavení exekúcie.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto uznesenia je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané (§ 363 v spojení s § 127 C. s. p.). Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto ho urobil.

Odvolanie možno odôvodniť (odvolacie dôvody) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C. s. p.).

Proti výroku II. tohto uznesenia nie je prípustné podať odvolanie.